

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 4. Gratia Dei prompta, se omnibus communicare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Adducentur Regi virgines post eam. Pl. 44. 15. Adducentur, ut Domini gratia declaretur, quâ nos ad se adducit, quando nos miseratus aspexerit. Cassiodorus hic.

Ego dilectio meo, & dilectus meus mihi. Cant. 6. 2. Ut oviculæ, vel alicui è cicuribus animanti, præmonstratum aliquid, eam propius allicit, ac movet; nec tamen cogit: ita menti humanæ divinæ gratiæ lumen infusum, voluntatem nostræ animi, seu rationis, illicit, ac trahit; nec ullâ vi cogit; sed solâ charitate benignissimè invitat. Philo Carpathius hic.

Fluent ad eum omnes gentes. II. 2. 2. Nota miraculum: flumina enim deorsum fluunt; hic verò fluunt sursum in altissimum montem ascendendo. Hoc facit gratia Christi, quæ sursum corda rapit. Cornelius hic.

Potens est DEUS de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ. Matth. 3. 9. Quia de gentibus, qui propter cordis sui duritiem, & idololatriam, lapides vocantur, potest misericordia DEI facere homines sanctos, & spirituales; qui digni sint dici filii Abrahæ. Dionysius Carthus. hic.

Et surgens secutus est eum. Matth. 9. 9. Ad unam vocem rapitur Matthæus, dimissis thesauris; quem levitatis insinulabat ille, qui nescierit JESUM fuisse, qui vocabat. Nam minimus ejus radius potens est omnium ad se rapere radios. Rapidissimus ipse Sol, ubi vel JESU umbrâ tangitur, quam nunquam noverat, in cursu moram fecit, nesciens JESU non obtemperare. Bæza t. 2. lib. 6. cap. 5. §. 7.

Va tibi Corozaim, & tibi Bethsaida! Matth. 11. 21. DEI gratia enituit; dum ex medio tantæ pravitas tres Apostolos præclarissimos eduxit. Sylveira in Joan. 1.

Angelus Domini stetit juxta illos, & claritas DEI circumfudit illos. Luc. 2. Nota, quòd Angelus juxta affuit; sed DEI claritas eos omnino penetravit, intrinsecus illustravit. Non Angelorum militia, non totus stellarum exercitus, valet; quod vel unius JESU nascentis radius, ad expugnandas, & trahendas humanas voluntates. Bæza t. 2. lib. 6. c. 5. §. 7.

Amen dico tibi. Luc. 23. 43. Admiranda prorsus Spiritus Sancti gratia in corde hujus latronis agnoscitur. Apostolus Petrus negat; Discipuli in Emaus euntes dicunt, nos autem sperabamus; hic autem confidenter loquitur dicens: *memento mei &c.* Bellarminus de 7. V. D. lib. 1. cap. 4. Vide utrinque potentiam illius (Christi) effulgentem. Creaturam concussit, petras dirupit; animum latronis petrâ duriorem, cerâ molliorem effecit. S. Chrysof. hom. in Crucem.

Lazare veni foras. Joan. 11. 43. Hæc vox filii Dei signat magnam gratiam illius, quâ vocat peccatorem interius, per occultam inspirationem dicens illi: *veni foras*; id est, confitere peccata tua Sacerdoti. Haymo hom. in octava Paschæ.

Domine, quid me vis facere? Act. 9. 6. Magnificè in hac una conversione, & misericordiæ magnitudo, & efficacia gratiæ, commendatur. S. Bernardus l. 1. in Conv. S. Pauli.

Habemus thesaurum istum in vas fictilibus, ut sublimis sit virtutis DEI, & non ex nobis. 2. Cor. 4. 7. Si tam multæ molis est thesaurus, cur imbecille vas? atqui vas istud eam ob causam fragile est; quòd magnus sit thesaurus. Non enim thesaurus iste à vase conservatur; quin potius thesaurus conservat vas. S. Chrysof. hom. hic.

Ex Patribus, & aliis.

Adamante solidiores DEI gratia nos efficit; & si volumus, omnino inexpugnabiles. Itaque qui adamantem tundit, nihil adamanti nocet, sed seipsum fatigat, & robur suum imminuit: in hunc modum res se habent nostræ cum salutis adversario; si armis, quæ Spiritus S. gratia exhibet, continuo nos muniamus. S. Chrysof. hom. 4. in Gen.

Nihil obistere Divinæ gratiæ potest, quò minus id, quod voluerit, impleatur: dum etiam discordiæ ad unitatem trahunt; & plagæ in remedia vertuntur: ut Ecclesia, unde metuit periculum, inde sumat augmentum. S. Prosper de voc. Gent. l. 2. c. 33.

Mirabilis triumphus gratiæ! omnino novum, ac pulcherrimum, genus victoriæ; hostem non perdere ad mortem fortitudine; sed convertere ad amorem pulchritudine. Guaricus. f. 2. in Nat. B. V.

Plus potest gratia DEI in bono, quam peccatum Adæ in malo; quia peccatum procedit ex infirmitate voluntatis humanæ; gratia autem procedit ex immensitate Bonitatis divinæ. S. Thomas Aqu. in c. 5. ep. Rom. Lect. 5.

§. IV.

Gratia DEI prompta se omnibus communicare.

Percutiens virgâ bis. Num. 20. 11. Gratia Christi promptissimè exilit, ubi subjectum aptum invenit. Non magnis ictibus opus habes, ut à Christo fluente gratiæ profusiant. Solùm expectant, ut quanta sint vasa, quibus recipi possint. Quòd si aptatum sit vas ad recipiendum; adeo prompta est gratiarum vena, ut vel levi tactu, vel oculorum jactu, pulsata, mox se profusissimè effundant. Non bis peccati expectat ictibus virgæ Petra CHRISTUS; verum si vel ictu oculi tangatur, largissima mittit fluente gratiarum, ubi subjectum fuerit aptum. Bæza t. 2. lib. 10. cap. 7. §. 5.

Operi manuum tuarum porrige dexteram. Job. 14. 15. Sicut, cum nutrix videt puerum invalidum conari ad ambulandum, statim occurrit, nè cadat: ita DEUS, cum aliquis nititur per liberum arbitrium ambulare ad eum; statim DEUS occurrit per gratiam. Hugo Card. in Luc. 15.

Præcurrens ascendit in arborem. Luc. 19. 4. Non verbum fecit, non manibus pulsavit; sed nec oram vestimenti tetigit: solum ab arbore oculorum icibus egit; & totum se effudit Jesu charitas. S. Laurentius Novar. hom. de penitentia: Domine, quid est hoc, quod dicis? Publicanus est Zachæus, videre te solum cupit; nunquid de sola visione jam debet salvari? *ascendit in arborem, ut videret*: necdum ingemiscit. Nunquid confessus est maculam suam, aut flagitia explicavit? nunquid flevit antequam? Et dicis illi: *hodie in domo tua oportet me manere*? Vix adhuc vel videre te meruit, & jam angulos ejus visitas. Verum hoc officij tui est, & indulgentissimæ curæ. Cant. 4. 9. *Vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum.* Moyses vulneravit bis silicem, ut aqua fluereat: Fidelis anima vel unius oculi radii immisso vividum fontem vulnerat, & gratiarum fluente educit. Il. 60. 5. *hunc videbis, & affluet.* Bæza t. 2. l. 10. c. 7. §. 5.

Lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehendunt. Joan. 1. 5. Cur de præsentia dicitur, quod lux luceat? Lux significat auxilia, & gratiam Dei; per tenebras verò intelligit peccatores suis peccatis obcæcatos. Dum ergo est sermo de gratia, & auxilijs; loquitur in præsentia *lucet*: quia Deus dona sua semper habet in præsentia, & in conspectu; ut ea communicet, & hominibus largiatur. At dum de peccato agit, in tempore præterito proferuntur, & velut post tergum Dei; ut sic quodammodo videatur dissimulare Deus, ac ideo oblivisci, ne puniat: ut det locum penitentia, & misereatur. Sylveira hic q. 30.

Ex Patribus.

In amplitudine sinus sui Mater Charitas prodigos suscipit revertentes; & (velit, nolit, Novarus hæreticus) omni tempore Dei gratia recipit penitentes. Ipse Dominus noster, derelictorum personam gerens in Cruce, se queritur derelictum; Et, ne desperarent etiam in ultimis constituti, festinans in adjudicium illic adest, & re in arcto posita non differt beneficium; sed repente indulgentia celeris documentum ejusdem statuit, & exemplum, latroni inquam: *hodie mecum eris in paradiso.* S. Cyprianus de Coena Domini.

Quemadmodum fons neminem ab aqua sua arceat; ita gratia thesaurus nullum prohibet hominem, cur minus particeps illius reddatur. Modò igitur voluntas gratia accipiendæ adfuerit, illic totus thesaurus gratia patebit. Haurite ex hoc fonte Charissimi coelestium donorum rivos, atque fluentia, dum licet. Tempus enim veniet, & hora, quando ex eo bibere, atque sitim extinguere, planè nemini licebit. S. Ephrem de timore Domini.

Instar matris ubera præbebit tibi; & velut infantem ab insidiatoribus custodiet te. Tanquam parvulum incautum gubernabit te; & in virum perfectum te formabit. Amori ejus, atque indulgentia fidem adhibe: ea enim

omnis Creaturæ principium est. Idem de divina gratia.

Efficacissima est hominibus gratia Dei; & velut in eorum jurata obsequium: quibus hoc solum tribuit, ex quo boni sint; seu per quod boni esse possint. Quippe quidquid eis tribuit, aut virtus est, aut instrumentum ad virtutem. Hildebertus ep. 32.

Gratia gratis datur: etiam cum emittitur, gratis emittitur: quia, quod datur pro ea, melius retinetur. Sanct. Bernardus l. 2. in Refurr. D.

Anima, si esuris gratiam, pulsa ad januam; si pulsaveris, aperietur; si petieris, dabitur. Non se abscondit gratia, non latitando fugit, non in fossis se recondit. Præsto est, nè querens fatigaris: occurrit, nè tædium afficiaris: præoccupat, nè conscientia pudore verecunderis: excitat, nè pigrities: portat, nè labaris: gressus regit, nè exorbites: pascit, nè in via deficias præ inopia ægrotus. Petrus Cellens. de pane lactantium cap. 14.

Non est Filij Dei gratia ullis coarctata limitibus; communis omnibus volentibus est. Simon Cass. l. 5. c. 27.

§. V.

Gratia cooperare.

Figure, & Symbola.

Ex Veteri.

Non enim pluerat Dominus super terram, & homo non erat, qui operaretur terram. Gen. 2. 5. Duplicem asserit causam, cur nondum terra esset ornata herbis, & arboribus. 1. Quia Deus non pluerat. 2. Quia homo non erat, qui terram excoleret. Terra est animus justus; virtutes plantæ: quæ ut pullulent, necesse est, & Deum supernâ irrigare gratiâ, & hominem gratia cooperari. Non ego solus, sed gratia DEI mecum. Pinna in Eccl. Ethol. 256.

Posuit eum in paradiso voluptatis, ut operaretur &c. Gen. 2. 15. S. Thomas Aqu. hic: quid oportebat custodire illum locum, cum nullus esset violentus invalor? Potest dici: quod licet Deus sufficienter custodiret locum illum, & nunc etiam custodiat; decens tamen fuit, quod aliqua ejus custodia homini committeretur, quamdiu ibi staret. Unde quælibet incommoda, quæ poterant vel ab avibus, vel ab alijs animalibus, vel etiam à daemonibus, contingere; poterant per hominem removeri, & impediri.

Faciamus ei adjutorium simile sibi. Gen. 2. 18. & mox subditur: *tulit unam de costis ejus.* v. 21. S. Anastasius Sinaita l. 9. hexam: quæ dicitur adjutrix, eam fecit ex propria in ipso costa.

Cur Deus non aliter Noe, quam per arcam ab illo fabricatam liberavit? Gen. 7. Resp. S. Thomas hic: Ut per hoc daretur aliquis locus meritis, & cooperationi ipsius: quia fabricando hanc Arcam probata est fides ejus; & per hoc